

Ο νουάρ ακτιβιστής

[heningk mankel](#)

Πέθανε στα 67 του ο κορυφαίος Σουηδός συγγραφέας Χένινγκ Μάνκελ | NORA LOREKITT/VIA AP

06.10.2015, 10:34 | Ετικέτες: [εκδόσεις](#), [βιβλίο](#), [συγγραφείς](#), [λογοτεχνία](#)

Συντάκτης:

[Παρή Σπίνου](#)

Ο μυθιστορηματικός επιθεωρητής Κουρτ Βαλάντερ έχασε τον «πατέρα» του και το σκανδιναβικό νουάρ έναν από τους πρωτεργάτες του. Ο Χένινγκ Μάνκελ, ο διάσημος Σουηδός συγγραφέας αστυνομικής λογοτεχνίας, που ανέπτυξε έντονη ακτιβιστική δράση ενάντια στον πόλεμο, τον ρατσισμό και τις ανισότητες, έχασε το βράδυ της Κυριακής τη μάχη με τον καρκίνο σε ηλικία 67 ετών.

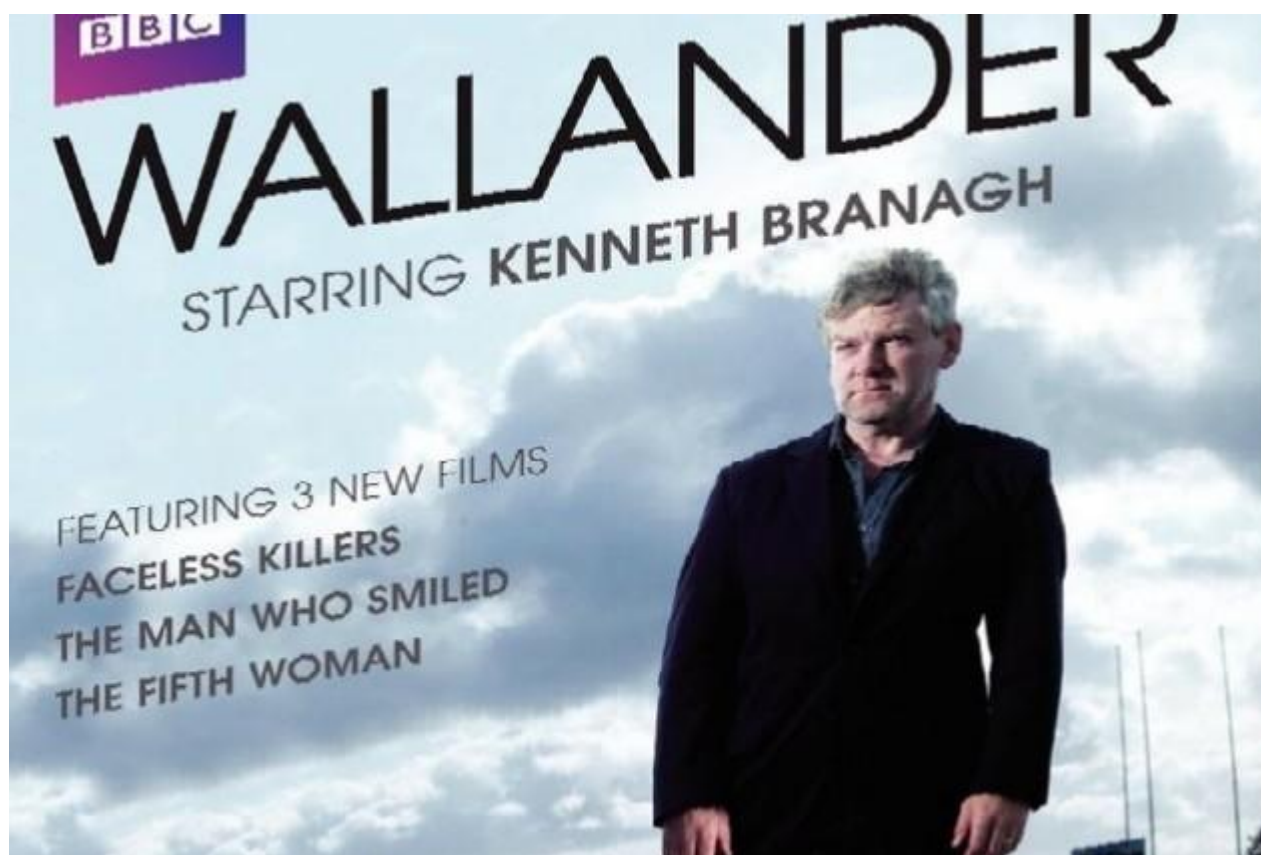
«Πέθανε ήσυχια στον ύπνο του, στο Γκέτεμποργκ», ανακοίνωσε ο εκδοτικός οίκος Leopard Forlag, τον οποίο ο Μάνκελ δημιούργησε το 2001.

Ο πολυβραβευμένος συγγραφέας αντιμετώπισε με γενναιότητα και αξιοπρέπεια την ασθένειά του. Από την πρώτη στιγμή ωστόσο, όταν τον Ιανουάριο του 2014 επισκέφτηκε έναν ορθοπεδικό στη Στοκχόλμη νομίζοντας

ότι έπασχε από δισκοπάθεια, οι εξετάσεις αποκάλυψαν όγκους σε όλο του το σώμα.

Τότε, δεν δίστασε να περιγράψει στην «Guardian» και σε άλλες εφημερίδες την δεκαήμερη κάθοδό του στην κόλαση και στη συνέχεια την εμπειρία του και τη φιλοσοφία του για τη ζωή στο βιβλίο «Quicksand: What it means to be a Human Being» (Κινούμενη Αμμος: Τι σημαίνει να είσαι άνθρωπος).

«Είναι δυνατόν να ζήσεις με τον καρκίνο. Είναι δυνατόν να πολεμήσεις εναντίον του. Για τίποτα δεν είναι πολύ αργά[...] Ο καρκίνος δεν μου έχει κλέψει τη χαρά για ζωή ή την περιέργεια για το αύριο», έγραφε χαρακτηριστικά, ενώ σε μια από τις τελευταίες του συνεντεύξεις («Goteborgs Posten») δήλωνε: «Όταν ήμουν νέος, το μόνο που φοβόμουν ήταν μήπως στα γεράματα κοιτούσα πίσω και έβλεπα μια κακότεχνη ζωή.

«Βαλάντερ» είναι ο ήρωας του Μάνκελ που ερμήνευσε ο Κένεθ Μπράνα |

Όμως είμαι χαρούμενος για τη ζωή που έζησα. Έκανα τις επιλογές μου και έζησα σύμφωνα με αυτές, ασχέτως αν ήταν σωστές ή λάθος. Δεν υπήρξα ποτέ ένα ξερό φύλλο, που το ρίχνεις στο ρεύμα και καταλήγει κάπου τυχαία. Τολμώ τώρα να κοιτάξω πίσω και να δω ότι δεν έχω μια κακότεχνη ζωή».

Γεννημένος στη Στοκχόλμη, το 1948, ο Μάνκελ μεγάλωσε με τον δικηγόρο πατέρα του, καθώς η μητέρα του τον εγκατέλειψε όταν ήταν ενός έτους. Ο ίδιος εγκατέλειψε το γυμνάσιο για να ταξιδέψει στο Παρίσι, όπου ήρθε σε επαφή με τις αριστερές ιδέες και δραστηριοποιήθηκε πολιτικά. Όταν επέστρεψε στη Στοκχόλμη, αρχικά ασχολήθηκε με το θέατρο ως βοηθός

σκηνοθέτη στο Riksteater, ενώ μέχρι το τέλος ήταν καλλιτεχνικός διευθυντής του Teatro Avenida στο Μαπούτο της Μοζαμβίκης.

Το πρώτο του βιβλίο ήταν η ιστορία ενός ανθρακωρύχου, μέσω της οποίας παρουσίαζε την ιστορία του εργατικού κινήματος. Αναμφίβολα, όμως, τη φήμη του εκτός συνόρων την ώθησε η αστυνομική σειρά με τον ιδιόρρυθμο, μονόχνοτο, καταθλιπτικό Βαλάντερ, ο οποίος εμφανίστηκε το 1991 με τους «Εκτελεστές δίχως πρόσωπο» και μέχρι το 2009 κυριάρχησε σε ακόμα 10 βιβλία.

Μάλιστα, με βάση τις περιπέτειές του γυρίστηκαν σουηδικές τηλεοπτικές ταινίες και μια βρετανική σειρά με τον Κένεθ Μπράνα στον πρωταγωνιστικό ρόλο.

Ο Μάνκελ πάντως τόνιζε πως δεν ταυτιζόταν παρά μόνο ηλικιακά με τον εμβληματικό επιθεωρητή του. Με τα βιβλία του (στα ελληνικά κυκλοφορούν από τις εκδόσεις Ψυχογιός) εξερεύνησε τη σκοτεινή πλευρά της Σουηδίας της «ευημερίας» και ανανέωσε την παράδοση του σκανδιναβικού νουάρ καλλιεργώντας την κοινωνική κριτική με αριστερή οπτική. Εγγραψε περίπου 40 μυθιστορήματα, θεατρικά, βιβλία για παιδιά και εφήβους, τα οποία έχουν μεταφραστεί σε 40 γλώσσες και έχουν πουλήσει πάνω από 40 εκατομμύρια αντίτυπα σε όλο τον κόσμο.

Παράλληλα, ανέπτυξε έντονη ανθρωπιστική δράση. Εζησε σε αφρικανικές χώρες, όπου αγωνίστηκε ενάντια στον ρατσισμό, συνεργάστηκε με φιλανθρωπικές οργανώσεις για την καταπολέμηση του AIDS και το 2010 επιβιβάστηκε στον διεθνή στόλο που μετέφερε βοήθεια στους αποκλεισμένους της Λωρίδας της Γάζας. Τότε συνελήφθη από τον ισραηλινό στρατό και απελάθηκε στη Σουηδία, από όπου κάλεσε τη διεθνή κοινότητα να επιβάλει κυρώσεις στο Ισραήλ. «Πρέπει να δράσουμε, όχι μόνο γράφοντας, αλλά ορθώνοντας ανάστημα και πράττοντας», πίστευε.

Ήταν παντρεμένος με την Εύα Μπέργκμαν (κόρη της δεύτερης συζύγου του Ινγκμαρ Μπέργκμαν, της χορεύτριας Ελεν Λούντστρομ) και έχουν έναν γιο.